

OBSAH

OBSAH.....	3
ÚVOD8	9
ANOTACE.....	9
VYSVĚTLIVKY K POUŽÍVANÝM SYMBOLŮM.....	10
1 SOMATOLOGIE ORGÁNŮ ULOŽENÝCH V DUTINĚ BŘIŠNÍ A V OBLASTI MALÉ PÁNVE.....	11
2 TERMINOLOGIE SOUVISEJÍCÍ S INVAZIVNÍMI VÝKONY V OBLASTI DUTINY BŘIŠNÍ	24
2.1 BŘIŠNÍ KRAJINY A TOPOGRAFIE ORGÁNŮ V OBLASTI DUTINY BŘIŠNÍ	24
2.2 NEJČASTĚJŠÍ OPERAČNÍ VÝKONY PROVÁDĚNÉ V DUTINĚ BŘIŠNÍ.....	26
2.3 OPERAČNÍ POSTUPY V BŘIŠNÍ CHIRURGII.....	26
2.4 POUŽÍVANÁ TERMINOLOGIE OPERACÍ V BŘIŠNÍ CHIRURGII	27
2.4.1 DRENÁŽE A PUNKCE V SOUVISLOSTI S OPERACÍ DUTINY BŘIŠNÍ.....	27
2.4.1.1 Drenáž dutiny břišní.....	27
2.4.1.2 Drény a drenáže používané v břišní chirurgii.....	30
2.4.1.3 Punkce střeva.....	32
3 OPERACE ORGÁNŮ DUTINY BŘIŠNÍ A MALÉ PÁNVE	34
3.1 DIGESTIVNÍ VÝKONY PROVÁDĚNÉ ENDOSKOPICKY.....	34
3.2 LAPAROTOMIE	35
3.2.1 Provedení laparotomie.....	35
3.2.2 Laparotomické řezy - indikace.....	35
3.2.3 Uzávěr rány po laparotomii.....	38
3.2.3.1 Sutura na trávicím ústrojí	39
3.2.3.2 Možnosti spojování měkkých tkání.....	39
3.2.3.3 Tkáňová lepidla	40
3.3 LAPAROSKOPIE	41
3.3.1 Nejčastější laparoskopické výkony	42
3.3.2 Průběh laparoskopie	42
3.3.3 Komplikace a rizika laparoskopie	43
3.3.4 Pooperační péče a rekonvalescence po laparoskopii	44
3.3.5 Péče o jízvu	44
4 PERIOPERAČNÍ PÉČE O PACIENTA INDIKOVANÉHO K OPERACI ORGÁNŮ DUTINY BŘIŠNÍ A MALÉ PÁNVE.....	46
4.1 DĚLENÍ BŘIŠNÍCH OPERACÍ PODLE NALÉHAVOSTI.....	46
4.2 PŘEDOPERAČNÍ PŘÍPRAVA PACIENTA K OPERACI	47
4.2.1 Celková speciální příprava	47
4.2.2 Předoperační vyšetření	47
4.2.3 Doporučené předoperační vyšetření u operačních výkonů v DB a malé pánvi	47
4.2.4 Předoperační příprava	50
4.2.4.1 Dlouhodobá předoperační příprava	51
4.2.4.2 Střednědobá předoperační příprava	51
4.2.4.3 Krátkodobá předoperační příprava	51
4.2.4.4 Bezprostřední předoperační příprava.....	55
5 REVIZE DUTINY BŘIŠNÍ.....	56

5.1	INDIKACE A CÍL VÝKONU	56
5.2	POSTUP PROVEDENÍ VÝKONU	56
5.2.1	Laparotomická (otevřená) metoda	56
5.2.2	Laparoskopická metoda	56
5.3	RIZIKA VÝKONU	57
6	OŠETŘOVATELSKÝ PROCES U NEMOCNÝCH S CHIRURGICKÝM ŘEŠENÍM JÍCNU, ŽALUDKU A DUODENA.....	60
6.1	JÍCEN.....	60
6.1.1	NEJZNÁMĚJŠÍ PORUCHY A ONEMOCNĚNÍ JÍCNU	61
6.1.2	REFLUXNÍ CHOROBA JÍCNU	65
6.1.3	KRVÁCENÍ Z JÍCNOVÝCH VARIXŮ	68
6.1.3.1	Terapie při krvácení z jícnových varixů	68
6.1.4	KARCINOM JÍCNU	72
6.2	ŽALUDEK.....	74
6.2.1	ZÁNĚTY ŽALUDKU (GASTRITIS)	74
6.2.2	VŘEDOVÁ CHOROBA GASTRODUODENA	74
6.2.3	NÁDORY ŽALUDKU	75
6.2.4	VOLVULUS ŽALUDKU	76
6.2.5	MÉNÉTRIEROVA CHOROBA	76
6.2.6	BEZOÁRY	76
6.2.7	VROZENÉ ANOMÁLIE ŽALUDKU	79
6.2.8	VŘEDOVÁ CHOROBA ŽALUDKU A DUODENA	79
6.2.9	PORANĚNÍ ŽALUDKU	84
6.2.10	PERFORACE GASTRODUODENÁLNÍHO VŘEDU.....	84
6.2.11	KARCINOM ŽALUDKU	87
6.3	DUODENUM	90
6.3.1	DIVERTIKLY DUODENA.....	90
6.3.2	NÁDORY DUODENA	90
6.3.3	CROHNOVA NEMOC	90
6.3.4	VŘEDY DUODENA	91
7	OŠETŘOVATELSKÝ PROCES U NEMOCNÝCH S CHIRURGICKÝM ŘEŠENÍM TENKÉHO STŘEVA, TLUSTÉHO STŘEVA A KONEČNÍKU.....	92
7.1	ONEMOCNĚNÍ NA TENKÉM A TLUSTÉM STŘEVĚ VYŽADUJÍCÍ INVAZIVNÍ ŘEŠENÍ.....	92
7.2	TENKÉ STŘEVO.....	95
7.2.1	MECKELŮV DIVERTIKL	95
7.2.2	NEPRŮCHODNOST TENKÉHO STŘEVA (ILEUS).....	95
7.2.3	CROHNOVA CHOROBA (MORBUS CROHN)	95
7.2.4	ULCEROSNÍ KOLITIDA (ULCEROZNÍ KOLITIDA - UC, IDIOPATICKÁ PROKTOKOLITIDA)	96
7.2.5	NÁDORY TENKÉHO STŘEVA	97
7.2.6	PORANĚNÍ TENKÉHO STŘEVA	97
7.2.7	DIAGNOSTIKA PATOLOGICKÝCH STAVŮ TRÁVICÍ TRUBICE	97
7.2.8	ONEMOCNĚNÍ TENKÉHO STŘEVA VEDOUcí K ZALOŽENÍ STOMIE	98
7.2.9	DALŠÍ CHIRURGICKÁ ŘEŠENÍ.....	99
7.2.9.1	Resekce tenkého střeva	99
7.2.9.2	Anastomóza	100
7.2.9.3	Předoperační období a příprava k operaci	100
7.2.10	TRANSPLANTACE TENKÉHO STŘEVA	102

7.3	TLUSTÉ STŘEVO	103
7.3.1	KOLOREKTÁLNÍ KARCINOM	103
7.4	KONEČNÍK.....	114
7.4.1	HEMOROIDY	114
7.4.1.1	Vnitřní hemoroidy.....	114
7.4.1.2	Zevní hemoroidy	116
7.4.2	ANÁLNÍ FISSURA.....	116
7.4.3	PERIPROKTÁLNÍ PŘSTĚLE	117
7.4.4	NÁDORY REKTA	117
8	OŠETŘOVATELSKÝ PROCES U NEMOCNÝCH S CHIRURGICKÝM ŘEŠENÍM SLINVKY, SLEZINY	118
8.1	SLINVKA BŘIŠNÍ	118
8.1.1	AKUTNÍ PANKREATITIDA	118
8.1.1.1	Dělení akutní pankreatitidy dle příčin	118
8.1.1.2	Dělení akutní pankreatitidy dle závažnosti.....	119
8.1.2	KARCINOM SLINVKY	125
8.1.3	TRANSPLANTACE SLINVKY BŘIŠNÍ	127
8.1.4	TRANSPLANTACE LANGERHANSOVÝCH OSTRŮVKŮ	127
8.2	SLEZINA	128
8.2.1	VROZENÉ VADY A VÝVOJOVÉ PORUCHY	128
8.2.2	CYSTY SLEZINY	128
8.2.3	POŠKOZENÍ CÉVNÍHO ZÁSOBENÍ SLEZINY	128
8.2.4	PORANĚNÍ SLEZINY	129
8.2.5	ZÁNĚTLIVÁ A INFEKČNÍ ONEMOCNĚNÍ SLEZINY.....	129
8.2.6	BENIGNÍ ONEMOCNĚNÍ SLEZINY	130
8.2.7	MALIGNÍ ONEMOCNĚNÍ SLEZINY ČI SLEZINU POSTIHUJÍCÍ	130
8.2.8	HEMATOLOGICKÁ ONEMOCNĚNÍ SLEZINY.....	131
9	OŠETŘOVATELSKÝ PROCES U NEMOCNÝCH S CHIRURGICKÝM ŘEŠENÍM JATER, ŽLUČNÍKU A ŽLUČOVÝCH CEST	135
9.1	JÁTRA.....	135
9.1.1	NÁDORY JATER	137
9.1.2	AKUTNÍ SELHÁNÍ JATER (ASJ)	138
9.1.3	TRANSPLANTACE JATER.....	140
9.2	ŽLUČNÍK A ŽLUČOVÉ CESTY	144
9.2.1	CHOLELITIÁZA.....	144
9.2.1.1	Kameny ve žlučníku	144
9.2.1.2	Kameny ve žlučovodu	144
9.2.2	AKUTNÍ CHOLECYSTITIDA	148
9.2.3	CHRONICKÁ CHOLECYSTITIDA	148
9.2.4	PRIMÁRNÍ SKLEROZUJÍCÍ CHOLANGITIDA	149
9.2.5	INFEKČNÍ CHOLANGITIDA.....	149
9.3	NÁDOR ŽLUČNÍKU A ŽLUČOVÝCH CEST	151
10	OŠETŘOVATELSKÝ PROCES U NEMOCNÝCH S CHIRURGICKÝM ŘEŠENÍM KÝLY.....	154
10.1	DEFINICE A ZÁKLADNÍ ROZDĚLENÍ KÝL	154
10.1.1	Rozdělení kýl.....	155
11	NÁHLÉ PŘÍHODY BŘIŠNÍ.....	160

11.1	DEFINICE A TYPY NÁHLÝCH PŘÍHOD BŘIŠNÍCH	160
11.1.1	NEÚRAZOVÉ.....	160
11.1.1.1	Zánětlivé NPB	160
11.1.1.2	Ileosní NPB.....	161
11.1.1.3	Krvácivé NPB.....	161
11.1.2	ÚRAZOVÉ (traumatické) NPB.....	162
11.1.2.1	Perforační	162
11.1.2.2	Zavřené	162
11.2	KLINICKÝ OBRAZ	162
11.3	DIAGNOSTIKA BŘIČHA PŘI NPB	163
11.3.1	Anamnéza.....	163
11.3.2	Fyzikální vyšetření břicha podle tzv. pravidla 5P	163
11.3.3	Známky peritoneálního dráždění	164
11.3.4	Doplňující laboratorní vyšetření.....	164
11.3.5	Zobrazovací metody	164
11.3.6	Endoskopie, laparoskopie	164
11.4	CHIRURGICKÁ LÉČBA	164
	Indikace k operaci při NPB	164
12	OŠETŘOVATELSKÝ PROCES U NEMOCNÝCH S NÁHLOU PŘÍHODOU BŘIŠNÍ (AKUTNÍ APENDICITIDA, PERITONITIDA)	166
12.1	AKUTNÍ APENDICITIDA	166
12.2	PERITONITIDA.....	168
12.2.1	DĚLENÍ PERITONITID.....	168
12.2.2	DIFUZNÍ PERITONITIDA.....	168
12.2.3	OHRANIČENÁ PERITONITIDA.....	169
12.2.4	POÚRAZOVÁ PERITONITIDA	170
13	OŠETŘOVATELSKÝ PROCES U NEMOCNÝCH S NÁHLOU PŘÍHODOU BŘIŠNÍ (ILEUS)	172
13.1	ILEUS.....	172
13.1.1	Základní typy ileu.....	173
13.1.2	Algoritmus vyšetření při podezření na ileus.....	174
13.1.3	Terapie ilea	174
13.1.4	Ileus a související ošetřovatelské diagnózy	175
13.1.5	Komplikace	175
13.2	ILEUS MECHANICKÝ	176
13.2.1	Podtypy mechanického ilea.....	176
13.2.2	Projevy mechanického ilea.....	177
13.3	ILEUS CÉVNÍ	180
13.4	ILEUS NEUROGENNÍ	181
13.4.1	Paralytický ileus	181
13.4.2	Spastický ileus.....	182
14	OŠETŘOVATELSKÝ PROCES U NEMOCNÝCH S NÁHLOU PŘÍHODOU BŘIŠNÍ (PORANĚNÍ BŘIČHA, KRVÁCENÍ DO TRÁVICÍ TRUBICE)	186
14.1	NPB ÚRAZOVÉ.....	186
14.2	MECHANISMUS PORANĚNÍ NITROBŘIŠNÍCH DUTÝCH ORGÁNŮ	186
14.3	VYŠETŘENÍ A OŠETŘENÍ PORANĚNÍ NITROBŘIŠNÍCH DUTÝCH ORGÁNŮ	187
14.3.1	Trauma sleziny.....	190

Ošetřovatelská péče v břišní chirurgii

14.4	KRVÁCENÍ DO TRÁVICÍ TRUBICE	191
14.4.1	Nejčastější příčiny krvácení pocházející z horních úseků GIT	191
14.4.2	Nejčastější příčiny krvácení pocházející z dolních úseků GIT	191
14.4.3	Výšetření a terapeutické možnosti.....	192
15	OŠETŘOVATELSKÝ PROCES U NEMOCNÝCH S VYBRANÝMI UROLOGICKÝMI ONEMOCNĚNÍMI, S TRANSPLANTACÍ LEDVIN	193
15.1	BENIGNÍ HYPERPLAZIE PROSTATY	193
15.2	KARCINOM PROSTATY (CAP)	196
15.3	UROLITIÁZA	197
15.4	RENÁLNÍ KOLIKA.....	200
15.5	NÁDORY MOČOVÉHO MĚCHÝŘE	203
15.6	PORANĚNÍ LEDVIN.....	205
15.7	PORANĚNÍ DOLNÍCH MOČOVÝCH CEST.....	206
15.8	TRANSPLANTACE LEDVIN	207
ZÁVĚR	211	
SEZNAM POUŽITÝCH SYMBOLŮ A ZKRATEK	215	
SEZNAM OBRÁZKŮ.....	217	
SEZNAM TABULEK.....	219	